

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีทั้งสิ้น 195 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 16 คน และครูผู้สอนที่สอนในระดับประถมศึกษา 179 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและจัดอันดับเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาความถี่ และร้อยละ นำเสนอโดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเป็นความเรียง

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา สรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26 – 35 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์คือตั้งแต่ 16 – 20 ชั่วโมง ส่วนใหญ่สอนตรงตามวิชาเอก ครูส่วนใหญ่ได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยเรื่องที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือวิธีการสอน

จากการศึกษาพบว่าครูร้อยละ 67.75 มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีการจัดการเรียนรู้ที่ดีอยู่แล้ว เมื่อพิจารณาด้านที่ติอยู่แล้วโดยเรียงลำดับค่าร้อยละ จากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้ดังนี้คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร และด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ส่วนครูร้อยละ 32.20 มีความคิดเห็นว่าควรพัฒนา ได้แก่ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถพิจารณาเป็นรายด้านได้ดังนี้

(1) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสิ่งที่ครูคิดว่าเป็นที่ติอยู่แล้วคือ เนื้อหาสาระของแต่ละวิชามีความทันสมัย ครูผู้สอนมีการตรวจสอบทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปี และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาได้แก่ ความสอดคล้องของเนื้อหา

สาระกับความต้องการของชุมชน และความเหมาะสมระหว่างปริมาณเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับเวลาเรียน เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนจัดอันดับการปฏิบัติใน 3 อันดับแรก พบว่า 1) สิ่งที่ครูคำนึงถึงมากที่สุดในการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้สอนในปัจจุบันคือ การศึกษาเอกสารหลักสูตรและแบบเรียนต่างๆ ศึกษาสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน และศึกษาปรัชญาและนโยบายของโรงเรียน 2) เนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูนำมาจากหลักสูตรแกนกลางและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม ครูบางส่วนยึดหลักสูตรแกนกลางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาให้ทั้งหมด และนำมาจากโรงเรียนต้นแบบหรือโรงเรียนแกนนำ แล้วปรับปรุงเป็นของโรงเรียน 3) วิธีการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ใช้สอนโดยส่วนใหญ่ครูนำมาจากหลักสูตรแกนกลาง ปรับมาจากแบบเรียน และจัดตามสภาพความสามารถของนักเรียน 4) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ที่ครูได้ศึกษา คือหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรระดับสถานศึกษาและศึกษาคู่มือการนำหลักสูตรไปใช้ 5) ครูทำการสำรวจปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการสอบถามจากนักเรียน ครูประจำชั้น และสำรวจจากข้อมูลปีการศึกษาที่ผ่านมาพร้อมกับคณะครู 6) หลักเกณฑ์ที่ครูใช้มากที่สุดในการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรคือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต มีความครอบคลุมความรู้หลายๆ ด้าน และมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น 7) ขั้นตอนที่ครูคำนึงถึงมากที่สุดในการเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตรคือ การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตร การกำหนดจุดประสงค์ เฉพาะและการจัดเรียงลำดับเนื้อหา

(2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสิ่งที่ครูคิดว่าดีอยู่แล้วได้แก่การกำกับดูแลติดตามให้ครูทำตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพโดยให้ไปฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาได้แก่ ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และให้ผู้ปกครอง สถานศึกษา ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนจัดอันดับการปฏิบัติใน 3 อันดับแรก พบว่า 1) ครูมีวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการศึกษาค้นคว้าความรู้ของนักเรียนก่อนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือนำแผนการจัดการเรียนรู้ของสำนักพิมพ์หรือแหล่งอื่น ๆ มาใช้สอน และศึกษาเนื้อหาที่จะสอนก่อนลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ 2) ครูมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับฝ่ายวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือหัวหน้ากลุ่มสาระฯ และร่วมมือกับครูผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มสาระฯเดียวกัน 3) กิจกรรมที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่พบว่า นำมาจาก คู่มือครู แบบเรียน รองลงมาคือคิดและสร้างขึ้นเอง 4) วิธีการสอนที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่การบรรยาย การสาธิตและการอภิปราย 5) ครูดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการเชื่อมโยงและบูรณาการกับวิชาอื่นๆ รองลงมาคือสอดแทรกค่านิยม พัฒนา

จริยธรรม และมีการสรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน 6) ลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูพบว่า มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือให้นักเรียนนำความรู้จากการเรียนรู้ไปใช้ได้จริง และสนุกสนานเป็นกันเอง

(3) ด้านการจัดสื่อการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสิ่งที่ครูคิดว่าดีอยู่แล้วได้แก่สื่อมีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระฯ และมีสื่อที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาได้แก่ การจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ ควรหมั่นหนังสือ แหล่งค้นคว้าให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าอย่างทั่วถึง และควรมีสื่อที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนจัดอันดับการปฏิบัติใน 3 อันดับแรกพบว่า 1) สื่อการสอนที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่แบบเรียน บัตรคำ ซอล์ก/ กระดานดำ 2) สื่อการสอนที่ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้มาโดยการจัดทำขึ้นเอง ให้นักเรียนช่วยจัดทำขึ้น และจัดซื้อด้วยงบประมาณของโรงเรียน 3) นอกจากห้องเรียนแล้ว แหล่งเรียนรู้ที่ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้คืออินเทอร์เน็ต ชุมชนและห้องปฏิบัติการทางภาษา 4) สิ่งที่ครูกำหนดถึงมากที่สุดในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ คือมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน รองลงมาคือสอดคล้องกับวัยของผู้เรียนโดยทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ 5) ลักษณะการใช้สื่อการเรียนรู้ของครูคือใช้สื่อการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนทั้งหมด ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน และใช้สื่อการเรียนรู้ทุกครั้งที่สอน

(4) ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสิ่งที่ครูคิดว่าดีอยู่แล้วได้แก่สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม สะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอบอุ่นปลอดภัย การควบคุมและจัดระเบียบวินัยในชั้นเรียนของครู และยกย่องชมเชยประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาได้แก่ ห้องเรียนควรมีความสวยงามและสร้างความสนใจต่อผู้เรียนและผู้พบเห็น ควรส่งเสริมให้ครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนจัดอันดับการปฏิบัติใน 3 อันดับแรกพบว่า 1) ครูมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ด้านกายภาพในห้องเรียนโดยให้ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี ดูแลการจัดห้องเรียนให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ รองลงมาคือ จัดวางโต๊ะ ตู้และชั้นวางของโดยคำนึงถึงความเหมาะสมด้านต่าง ๆ เช่น ไม่ทำให้ห้องแคบไม่บังทิศทางลม เป็นต้น 2) สภาพบรรยากาศที่ไม่พึงประสงค์ในห้องเรียนที่ครูประสบบ่อยครั้งที่สุดคือสภาพห้องเรียนมีเสียงดังรบกวนจากห้องข้างๆ เป็นระยะๆ ห้องเรียนแต่ละห้องมีนักเรียนเกินมาตรฐาน และห้องเรียนมีกลิ่นอับ 3) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ของครูในด้านบวกเมื่อทำการสอนพบว่าอันดับที่หนึ่งคือให้แรงเสริมทางบวกแก่ผู้เรียนตามความเหมาะสมทั้งชมเชยและให้กำลังใจ

รองลงมาคือรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนทุกคน และนำผลงานของผู้เรียนมาจัดตกแต่งห้องเรียน เพื่อให้เจ้าของผลงานเกิดความภาคภูมิใจ 4) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ในด้านลบเมื่อทำการสอนพบว่าขณะทำการสอนครูมักต้องสั่งให้ผู้เรียนหยุดคุยอยู่เสมอ รองลงมาคือมีความรู้สึกไม่ค่อยดีนักเมื่อต้องเข้าสอนในห้องที่มีนักเรียนที่ค่อนข้างซน และต้องใช้เวลาก่อนเริ่มสอนเพื่อจัดการความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในห้องเรียนเสมอ 5) พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านบวกที่ครูมักจะพบบ่อยขณะที่ทำการสอนคือผู้เรียนมักยิ้มแย้มแจ่มใสต่อกัน ผู้เรียนมีการส่งงานตามกำหนด และผู้เรียนทั้งห้องต่างตั้งใจฟังในสิ่งที่ครูกำลังพูด 6) พฤติกรรมของผู้เรียนในด้านลบที่มักจะพบบ่อยขณะที่ทำการสอนคือผู้เรียนมักนำการบ้านหรือหนังสือวิชาอื่นมาทำ รองลงมาคือผู้เรียนแอบทานขนม ลูกอม หรือเคี้ยวหมากฝรั่ง และผู้เรียนมักจะลุกขึ้นเดินหรือออกจากห้องโดยไม่ขออนุญาต 7) สิ่งที่ครูปฏิบัติเมื่อมีปัญหาหรือเกิดความขัดแย้งในห้องเรียนคือครูจะไกล่เกลี่ยและให้ความเป็นธรรมกับทุกคน รองลงมาคือเมื่อผู้เรียนทำความผิดครูจะอธิบายให้เข้าใจเสียก่อนว่า เขาทำผิดอะไรก่อนลงโทษตามข้อตกลงแล้วเปิดโอกาสให้อธิบายเหตุผล และลงโทษด้วยการตีเมื่อผู้เรียนทำผิด 8) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนพบว่าผู้เรียนเต็มใจอาสาช่วยเหลืองานของครูอยู่เสมอ รองลงมาคือครูมักจะทักทายผู้เรียนก่อนเสมอไม่ว่าในหรือนอกห้องเรียน และมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเมื่ออยู่ในห้องเรียนเท่านั้น

(5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าสิ่งที่ครูคิดว่าดีอยู่แล้วได้แก่การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน รองลงมาคือการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ และมีการวัดและประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ส่วนสิ่งที่ควรพัฒนาได้แก่ การจัดอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้ครูผู้สอนจัดอันดับการปฏิบัติใน 3 อันดับแรกพบว่า 1) ครูดำเนินการประเมินผลก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรม รองลงมาคือทดสอบด้วยข้อเขียน และทดสอบโดยการซักถาม 2) วิธีการที่ครูใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงคือการทดสอบ ตรวจสอบผลงาน และบันทึกพฤติกรรม 3) บุคคลที่ครูให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลได้แก่นักเรียน ครูผู้สอนที่สอนในกลุ่มสาระเดียวกัน และเพื่อนนักเรียน 4) ลักษณะการวัดและประเมินผลของครูได้แก่มีความยุติธรรมในการประเมินผล ตรวจสอบผลงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้ง รองลงมาคือตรวจและแสดงส่วนที่ผิดให้นักเรียนทราบ 5) วิธีการสอนซ่อมเสริมของครูได้แก่ สอนเป็นกลุ่มย่อย ให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม และ สอนให้นักเรียนแบบตัวต่อตัว

5.1.2 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ครูผู้สอน ผู้บริหารและฝ่ายวิชาการได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สรุปได้ดังนี้

ในการจัดการเรียนรู้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐานก่อน ซึ่งเมื่อมีคุณธรรมแล้ว หลังจากที่ได้รับความรู้ทางวิชาการ ผู้เรียนก็จะเป็นคนที่มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งคุณธรรมและวิชาการ และสามารถนำความรู้ที่ได้พัฒนาสังคมต่อไป สำคัญที่สุดก็คือต้องเริ่มมาจากครูผู้สอนก่อน โดยครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องนำคุณธรรม จริยธรรม มาใช้อย่างจริงจัง แล้วจึงนำคุณธรรมเหล่านี้ไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป นอกจากนี้แล้วมีแนวทางการพัฒนาตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(1) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ควรปรับปริมาณเนื้อหาสาระของแต่ละวิชา ให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา ผู้เรียนและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมหรือชุมชนอย่างแท้จริง โดยการให้ครูผู้สอนทุกคนทำการวิเคราะห์หลักสูตรโดยการกำหนดการสอน เป็นรายปี รายภาค และแผนการสอนรายชั่วโมง ซึ่งจะสามารถแยกได้ชัดเจนว่าเนื้อหาส่วนใดต้องใช้เวลามากหรือน้อย ช่วงใดที่จะต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรืออื่น ๆ เพื่อเป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้า นอกจากนี้แล้วควรให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น และควรศึกษาการจัดหลักสูตรของประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียนเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

(2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติจริงด้วยตนเอง โดยผู้บริหารหรือฝ่ายวิชาการจำเป็นที่จะต้องมีการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนที่ครูจะนำไปสอน นิเทศ ติดตามและคอยให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่วนการส่งเสริมด้านการนำวิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรให้ครูศึกษาข้อมูลจากคู่มือครู หรืออินเทอร์เน็ต แต่ในขณะเดียวกันทางโรงเรียนก็ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการติดตั้งอินเทอร์เน็ตไร้สายให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา และมีเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้แล้วควรส่งเสริมโดยการให้ครูทุกคนได้รับการอบรม ซึ่งวิธีการส่งครูเข้าอบรมนั้นพิจารณาว่าหน่วยงานที่จัดอบรมนั้นจัดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ใด แล้วส่งตามที่หน่วยงานดังกล่าวกำหนด ตลอดจนพิจารณาตามความถี่ของครูที่เข้ารับการอบรม นอกจากนี้แล้วต้องเน้นความสำคัญเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้มากขึ้น โดยทางโรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมสร้างเสริมด้านศาสนา คุณธรรม จริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ให้ผู้ปกครอง

หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยอาจจะเป็นวิทยากรพิเศษมาให้ความรู้ หรือให้บริการสถานที่ต่างๆที่สามารถให้บริการวิชาการแก่ผู้เรียนได้

(3) ด้านสื่อการเรียนรู้

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณสำหรับสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้อย่างเต็มที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น โดยให้มีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีความหลากหลาย สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีสื่อครบทุกกลุ่มสาระและเพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน และผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือสื่ออื่นๆที่ครูผู้สอนเห็นสมควร ครูบางส่วนมักไม่นำสื่อที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องสร้างจิตสำนึกให้ครู เกิดความตระหนักในการใช้สื่อ เพื่อช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น โดยการจัดให้ครู ทุกคนได้รับการอบรมเกี่ยวกับความสำคัญของสื่อการสอน การใช้สื่อ การสร้างและการพัฒนาสื่อ การสอนที่ทันสมัย

ควรมีสถานที่สำหรับการจัดเก็บ ดูแล รักษา และซ่อมบำรุงสื่อให้มีความพร้อมในการใช้งานอยู่เสมอ ควรจัดให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน จัดทำห้องสมุดหรือแหล่งค้นคว้าที่มีบรรยากาศน่าค้นคว้า และเพียงพอต่อความต้องการมีหนังสือหลากหลายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีมุมหนังสือในห้องเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมสำหรับผู้เรียน

(4) ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการสร้างสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสม สะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อย และปลอดภัย โดยการปลูกต้นไม้ให้มาก ๆ ไม่ว่าจะเป็นไม้ดอกหรือไม้ประดับ เพื่อให้เกิดความร่มรื่น และสวยงามน่าอยู่ โดยอาจจะให้ผู้เรียนนำต้นไม้มาปลูกคนละหนึ่งต้นต่อปี เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายของโรงเรียน และจัดบริเวณให้นักเรียนได้ช่วยกันดูแลความสะอาดให้มีความสะอาดอยู่เสมอ แล้วให้นักการภารโรงทำความสะอาดเพิ่มเติม เช่น ตัดหญ้า ในวันหยุดสุดสัปดาห์ เป็นต้น

ห้องเรียนควรมีขนาดมาตรฐาน สะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก ควรจัดห้องเรียนให้มีความสวยงาม ไร้ความสนใจของผู้เรียน เมื่อวัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆเกิดความชำรุดเสียหายควรมีการซ่อมแซมให้สามารถใช้งานได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

จำนวนนักเรียนในห้องเรียนควรมีปริมาณที่พอเหมาะ เพื่อให้สะดวกต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมและจัดระเบียบวินัยในชั้นเรียนโดยการเข้าอบรม โดยในห้องเรียนแต่ละห้องจำนวนนักเรียนควรมีไม่เกิน 40 คน เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และสำหรับผู้เรียนที่ไม่ค่อยเรียนหรือค่อนข้างชก ครูผู้สอนควรหาวิธีการในการดูแลผู้เรียนโดยการหาวิธีการต่างๆ เช่น ใช้เทคนิคการสอน วิธีการสอน หรือ

สื่อการสอนต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน และถ้ายังไม่ได้ผลผู้บริหารเองก็ต้องใช้มาตรการต่าง ๆ ในการแก้ไขในเรื่องดังกล่าว

นอกจากนี้แล้วควรสนับสนุนให้ครู ผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมที่สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งควรจัดให้มีการประเมินครูผู้สอน เพื่อยกย่องชมเชย ประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น

(5) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

โรงเรียนต้องมีการส่งเสริมให้ครูทำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยการเก็บคะแนนเป็นระยะ ๆ ตรวจสอบและแสดงสิ่งที่ผิดให้นักเรียนทราบทุกครั้งที่มีการทำแบบฝึกหัด และทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ให้ครูทุกคนได้เข้ารับการอบรมเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้มากขึ้น นอกจากนี้แล้วโรงเรียนเอกชนควรที่จะมีการรวมกลุ่มกัน แล้วให้มีข้อสอบส่วนกลาง โดยให้โรงเรียนเอกชนใช้ข้อสอบจากส่วนกลางนี้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

นอกจากนี้แล้วสิ่งที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมคือ โรงเรียนจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ เพราะผู้เรียนในภาคใต้มักจะมีปัญหาในส่วนนี้มาก ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องมีวิธีการส่งเสริมและพัฒนาเป็นการเร่งด่วน รองลงมาคือด้านคุณธรรม จริยธรรม และสุดท้ายคือเร่งพัฒนาครูผู้สอนให้มีทักษะการสอน มีจิตสำนึก และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ.

5.2 อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้า มีประเด็นที่น่าสนใจและสมควรนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

(1) ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน พบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่อายุ ระหว่าง 26 – 35 ปี วุฒิการศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ในการสอนมีไม่เกิน 5 ปี จากข้อมูลดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มสาวที่เพิ่งจบมาใหม่ ๆ เพราะมีประสบการณ์ในการสอนไม่เกิน 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี เนื่องจากเป็นคุณสมบัติเฉพาะในการประกอบวิชาชีพครู การอบรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พบว่า ครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 98.67 ได้รับการอบรม โดยเรื่องที่ได้รับการอบรมมากที่สุดคือวิธีการสอน ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นอย่างมาก

(2) ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ครูมีความเห็นว่ามี การจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรดีอยู่แล้ว โดยบอกว่าเนื้อหาสาระของแต่ละวิชามีความทันสมัย และมีการตรวจสอบทบทวนหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุกปี ซึ่งมีความสอดคล้องกันกับสภาพการปฏิบัติของครูที่พบว่า ในการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้นครูยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก มีการศึกษาสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการสำรวจจากข้อมูลปีการศึกษาที่ผ่านมา รวมทั้งสอบถามจากนักเรียนและครูประจำ

ชั้น ครูมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเลือกเนื้อหาโดยการกำหนดจุดประสงค์เฉพาะแล้วจัดเรียงลำดับเนื้อหา โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก มีความครอบคลุมความรู้หลาย ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของสูนีย์ ฎุพันธ์ (2546: 19) ที่กล่าวว่า หลักสูตรที่ดีนั้นควรมีเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และมีพัฒนาการทุกด้าน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าครูส่วนใหญ่เห็นว่าด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีการปฏิบัติที่ดีอยู่แล้วแต่ครูบางส่วนก็มีความเห็นว่ายังมีบางอย่างที่ต้องพัฒนานั้นก็คือ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาสาระของหลักสูตรกับความต้องการของชุมชน และเวลาเรียน โรงเรียนจึงควรมีการสำรวจความต้องการของสังคมว่าจริง ๆ แล้วสิ่งที่สังคมหรือชุมชนต้องการคืออะไร แล้วค่อยทำการปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกันและจัดให้เหมาะสมกับระยะเวลาที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของโกวิท ประวาลพฤกษ์ (2540: 47) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาโรงเรียนเอกชนจะบรรลุผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ควรยึดหลักและวิธีการร่วมพัฒนา คือการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ชุมชน และภาครัฐ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเหมาะสมกับสถานการณ์ หรือความต้องการ โดยเน้นการศึกษาที่มีคุณภาพและการดำเนินงานที่มีแผนสอดคล้องกัน ซึ่งในประเด็นนี้ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนาโดยการเพิ่มระยะเวลาหรืออาจจะปรับเนื้อหาให้มีความเหมาะสมกัน ควรเน้นให้เป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยอาจจะศึกษาการจัดหลักสูตรของประเทศในแถบอาเซียน เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีบริบทใกล้เคียงกัน อีกทั้งให้ผู้เรียนเพิ่มความสัมพันธ์หรือมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนมากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของคนในชุมชนหรือความคาดหวังของคนในชุมชนต่อผู้เรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้ความเห็นเพิ่มเติม สรุปได้ว่าในส่วนของแนวทางการพัฒนาด้านเนื้อหาสาระที่ครูเห็นว่าควรให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลานั้นมีแนวทางการพัฒนา คือ ให้ครูผู้สอนทุกคนทำการวิเคราะห์หลักสูตรโดยการทำการกำหนดการสอน เป็นรายปี รายภาค และแผนการสอนรายชั่วโมงหรือรายคาบ เพื่อเป็นการวางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งครูก็จะสามารถสอนได้ตามที่ได้กำหนดไว้ และถ้ามีการปฏิบัติอย่างจริงจังก็จะสามารถแก้ปัญหาด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรได้ในระดับหนึ่ง

(3) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ครูส่วนใหญ่เห็นว่าด้านกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งที่จะต้องพัฒนา แต่มีสิ่งที่ครูคิดว่าดีอยู่แล้วได้แก่ การกำกับดูแลติดตามให้ครูทำตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ที่ว่า “...ทางโรงเรียนจะให้ครูทุกคนส่งแผนการสอนให้ผู้บริหารตรวจล่วงหน้าหนึ่งสัปดาห์...” และ “...จะให้หัวหน้ากลุ่มสาระไปนิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้ โดยมีแบบบันทึกการนิเทศ...” และการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพโดยให้ไปฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ก็สอดคล้องกับสิ่งที่ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 98.67 บอกว่าเคยได้รับการอบรม จะเห็น

ได้ว่าสิ่งที่ครูบอกว่ายดีอยู่แล้วนั้น ล้วนเป็นภาระงานของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูยอมรับว่า ผู้บริหารมีการกำกับดูแลและมีการส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพโดยให้ไปฝึกอบรมแต่จากสภาพการปฏิบัติของครูกลับพบว่า ครูส่วนใหญ่ยังคงใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย ซึ่งผู้บริหารและฝ่ายวิชาการได้เสนอแนวทางการพัฒนาในเรื่องนี้ว่าจะต้องมีการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนที่ครูจะนำไปสอน นิเทศ ติดตามให้มากขึ้น อีกทั้งต้องให้คำแนะนำแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความจริงใจ รู้จักเสียสละ อดทนพากเพียรและต้องไม่สร้างแรงกดดันให้แก่ครูผู้สอนมากเกินไป โดยครูที่มีขวัญและกำลังใจดี ย่อมมีความสุขในการทำงาน และจะพยายามปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากครูที่ขาดขวัญและกำลังใจ ย่อมท้อแท้ สิ้นหวัง หมัดกำลังใจอยู่ไปวัน ๆ โดยไม่คิดที่จะพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น ดังที่นิพพาพร แพงปา (2539: 80) ได้ศึกษาสภาพการสอนคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำพบว่า การที่ผู้บริหารให้ขวัญและกำลังใจแก่ครู เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอน ดังนั้นครูจะมีแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ได้ดีนั้น ก็คือเรื่องของขวัญและกำลังใจ ซึ่งเมื่อครูมีขวัญและกำลังใจดีก็ย่อมส่งผลให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของสุพิชญา อีร์กุลและคณะ (2524: 182-187) ที่ได้เสนอแนะแนวทางการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ครูถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดประการหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ เพราะไม่มีอุปกรณ์การสอนใดๆในโลกนี้ที่จะใช้แทนครูที่มีความสามารถในการสอนได้

การส่งเสริมด้านการนำวิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น แม้ว่าครูส่วนใหญ่บอกว่าดีแล้ว แต่ก็ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารโรงเรียนได้ให้แนวทางการพัฒนาไว้ว่าให้ครูศึกษาข้อมูลจากคู่มือครู หรือทางอินเทอร์เน็ต แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการติดตั้งอินเทอร์เน็ตไร้สาย ให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา และมีคอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอต่อความต้องการ และทางโรงเรียนควรจัดอบรมครูเองเมื่อประสบปัญหา เพื่อร่วมกันหาทางออกที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะเชิญวิทยากรหรือบุคคลในโรงเรียนเองที่มีความชำนาญในเรื่องดังกล่าวมาให้คำแนะนำ

นอกจากนี้แล้วครูมีความคิดเห็นว่า ควรมีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้โดยสอดแทรกเรื่องศาสนา คุณธรรม จริยธรรมให้กับผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมด้านศาสนาทั้งที่เป็นภาคบังคับ และภาคอาสา เพื่อเป็นการอบรม ชัดเกล้าให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีจริยธรรมที่สูงส่งซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง ฟารุ่งสง (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายพัฒนาการศึกษาของรัฐในชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการศึกษา คือปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ความมั่นคง ศาสนาและวัฒนธรรม และปัญหาการบริหารราชการ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อนำไปสู่แนวทางการปฏิรูปการศึกษาต้องคำนึงถึง

ปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวจึงสอดคล้องกับแนวการดำเนินการศึกษาในพื้นที่อย่างสัมฤทธิ์ผลได้ในอนาคต และรัฐควรมีนโยบายการสร้างยุทธศาสตร์ใหม่ที่สามารถพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นในลักษณะที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกมิติของสังคม ซึ่งก็สอดคล้องกันกับที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545: 16) ให้ความหมายว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประสบการณ์ต่างๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถพอที่จะทำมาหาเลี้ยงชีพได้ มีความสุข ความพอใจตามมาตรฐานและสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือสังคมพอสมควร

(4) ด้านสื่อการเรียนรู้ จากผลการวิจัยพบว่าครูร้อยละ 60.93 มีความคิดเห็นว่ามีสื่อที่มีความทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเรียนรู้ครบทุกกลุ่มสาระฯ และครูร้อยละ 50.99 มีความคิดเห็นว่าการมีจัดสรรงบประมาณเพื่อผลิตสื่อการเรียนรู้ ควรจัดมทุนหนังสือหรือแหล่งค้นคว้าให้ผู้เรียนอย่างทั่วถึง และจากสภาพการปฏิบัติพบว่าสื่อการสอนที่ครูใช้มากที่สุดยังคงเป็น แบบเรียน บัตรคำ ซอล์ดและกระดานดำ ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนยอมรับว่าทางโรงเรียนมีการสนับสนุนด้านสื่อการเรียนรู้อย่างเต็มที่ แต่สิ่งที่ครูมองว่าควรมีการพัฒนามากขึ้นนั้นน่าจะเป็นการนำสื่อที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้มากกว่า ส่วนสื่อการสอนส่วนใหญ่ได้มาโดยการจัดทำขึ้นเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดรรชนี นินนาทยุทิน (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการเรียนการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ในกลุ่มโรงเรียนสันทราย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพัว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าในการผลิตสื่อและการใช้สื่อ ครูใช้สื่อและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนและผลิตสื่อการสอนขึ้นเองในระดับมาก แต่ใช้สื่อจากวิทยากรนอกโรงเรียนและใช้สื่อที่เป็นเทคโนโลยีและนวัตกรรมในระดับน้อย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า ครูมีความต้องการที่จะจัดทำขึ้นเอง เพื่อจะได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้และเนื้อหาที่สอน ซึ่งก็สอดคล้องกันกับสภาพการปฏิบัติของครูที่ว่าสิ่งที่ครูคำนึงถึงมากที่สุดในการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ คือมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่จะสอน และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่วนลักษณะการใช้สื่อการเรียนรู้นั้นครูผู้สอนคำนึงถึงให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนทั้งหมด โดยสื่อที่มีความทันสมัยบางอย่างอาจจะมีไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ครูผู้สอนจึงมักจะใช้ แบบเรียน บัตรคำ ซอล์ดและกระดานดำมากกว่า และในเรื่องดังกล่าวนี้ก็สอดคล้องกันกับสิ่งที่ครูได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้ว่า โรงเรียนควรจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ มีสื่อที่เพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกันกับสิ่งที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ว่าโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่มีการสนับสนุนด้านสื่อการสอนแก่ครูอย่างเต็มที่ ทั้งสื่อสำเร็จรูป บัตรคำหรือแม้กระทั่งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ครูนำไปผลิตสื่อได้ตามความต้องการ แต่ครูไม่นำ

สื่อการสอนที่มีอยู่มาใช้ จึงควรใช้มาตรการต่างๆในการสร้างให้ครูเกิดความตระหนักต่อการใช้สื่อการสอนให้มากขึ้น

(5) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ในภาพรวมครูส่วนใหญ่บอกว่าโรงเรียนมีการจัดบรรยากาศที่ดีอยู่แล้ว ได้แก่ สภาพแวดล้อมมีความเหมาะสม สะอาด ร่มรื่นเป็นระเบียบเรียบร้อย มีความอบอุ่นปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติของครูที่พบว่า ครูมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ด้านกายภาพในห้องเรียนโดยให้ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้ดี ดูแลการจัดห้องเรียนให้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ รองลงมาคือ จัดวางโต๊ะ ตู้และชั้นวางของโดยคำนึงถึงความเหมาะสมด้านต่างๆ เช่น ไม่ทำให้ห้องแคบไม่บังทิศทางลม เป็นต้น ซึ่งก็สอดคล้องกับคำกล่าวของ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2531: 10) ที่กล่าวว่า ลักษณะของห้องเรียนที่มีบรรยากาศด้านกายภาพเหมาะสม ควรเป็นห้องเรียนที่มีสีสันทันดู สบายตา อากาศถ่ายเทได้ดี ขนาดพอเหมาะ ปราศจากเสียงรบกวนและกว้างขวางเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เช่นเดียวกับที่ อีริชท์ เสนิงค์ ณ อูธยา (2538: 265-278) ได้กล่าวว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพด้านกายภาพได้แก่ การจัดโต๊ะ ม้านั่ง ให้เหมาะสมตามกิจกรรม การตกแต่งห้องเรียน การแสดงผลงานของนักเรียน การจัดมุมประสบการณ์ต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นโรงเรียนควรเอาใจใส่ดูแลให้มีการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อยู่เสมอ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนพบว่าผู้เรียนเต็มใจอาสาช่วยเหลืองานของครูอยู่เสมอ ครูมักจะทักทายผู้เรียนก่อนเสมอไม่ว่าในหรือนอกห้องเรียน ซึ่งวิลาศ บุญทองขาว (2527: 20) กล่าวว่าบรรยากาศการเรียนการสอน เกิดจากอิทธิพลขององค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่นพฤติกรรมของครูและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกมา มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน ทั้งของครูและผู้เรียน ถ้าครูเป็นกันเองและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนด้วยความเต็มใจและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกเกี่ยวกับการเรียน ผู้เรียนจะลดความวิตกกังวลและจะเรียนด้วยความสนใจ และสบายใจ แต่จากการศึกษาพบว่ายังมีครูบางส่วนที่มีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเฉพาะเมื่ออยู่ในห้องเรียนเท่านั้น จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้แนวทางการพัฒนาไว้ว่า จำนวนนักเรียนในห้องเรียนควรมีไม่เกิน 40 คน เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง และในส่วนของนักเรียนที่ไม่ค่อยเรียนหรือค่อนข้างชาน นั้นต้องไม่ใช้วิธีการตี แต่ต้องพยายามหาวิธีการต่างๆ เช่นใช้เทคนิคการสอน วิธีการสอน หรือสื่อการสอนต่างๆเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้เรียน โดยการให้ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนให้ดีที่สุดก่อน ถ้ายังไม่สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ก็ให้ครูไปศึกษาตัวอย่างหรือดูการสอนจากครูที่มีประสบการณ์ที่มากกว่าว่าเขามีวิธีการสอนหรือเทคนิคการสอนอย่างไรบ้าง เป็นต้น

(6) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ครูดำเนินการประเมินผลก่อนเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้โดยการสังเกตพฤติกรรม ทดสอบด้วยข้อเขียนและทดสอบโดยการซักถาม วิธีการที่ครูใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงคือการทดสอบ ตรวจสอบผลงาน และบันทึกพฤติกรรม บุคคลที่ครูให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลได้แก่นักเรียน ครูผู้สอนที่สอนในกลุ่มสาระฯเดียวกันและเพื่อนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการประเมินผลตามสภาพจริงซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553: 175-198) ได้สรุปไว้ว่า ขั้นตอนการประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวการปฏิรูปการศึกษานำการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ได้แก่การกำหนดผู้ประเมินว่าจะมีใครบ้าง เช่น ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อน ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นต้น และการเลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น เป็นต้น ครูมีความยุติธรรมในการประเมินผล ตรวจสอบงานหรือแบบฝึกหัดทุกครั้ง และแสดงส่วนที่ผิดให้นักเรียนทราบ วิธีการสอนซ่อมเสริมนั้นครูมักจะสอนเป็นกลุ่มย่อย ให้ทำกิจกรรมเพิ่มเติม และสอนให้แบบตัวต่อตัว สภาพการปฏิบัติของครูดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษตรชัย และหิม และคณะ (2547: 179) ที่ได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาในการวัดและประเมินผลว่า ควรใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้วิธีการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาด้วยการสอนซ่อมเสริม

สิ่งที่ครูเห็นว่าควรพัฒนา คือการจัดอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง รองลงมาคือการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูแก้ปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการทำวิจัยในชั้นเรียน จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ถึงแม้สภาพการปฏิบัติของครูจะมีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแล้ว แต่ครูก็ยังคงต้องการที่จะได้รับการอบรมในด้านนี้อีกมาก เพื่อที่จะได้ทำการวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียน สามารถสะท้อนสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง และเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้แล้วครูมีความต้องการการสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงนั้น ควรทำการเก็บคะแนนเป็นระยะๆ มีการตรวจและแสดงสิ่งที่ผิดให้นักเรียนทราบทุกครั้งที่มีการทำแบบฝึกหัด และทำวิจัยในชั้นเรียน โดยอาจจะทำในลักษณะของบันทึกหลังการสอน หรือวิจัยหน้าเดียว นอกจากนี้แล้วโรงเรียนเอกชนควรที่จะมีการรวมกลุ่มกัน แล้วให้มีข้อสอบส่วนกลางโดยให้โรงเรียนเอกชนใช้ข้อสอบจากส่วนกลางนี้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญแข ภูผายาง (2554: บทคัดย่อ) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการประเมินการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกจังหวัดขอนแก่น โดยได้เสนอภาพอนาคตของการจัดการศึกษาไว้ว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกลุ่มโรงเรียน เพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา คือการสร้างคุณค่าและความตระหนักให้แก่บุคลากรในการเป็นเครือข่าย การแบ่งปัน

ทรัพยากร ทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา การเป็นพันธมิตรด้านวิชาการ เช่น การจัดทำเอกสารงานวิชาการต่างๆ การจัดทำข้อสอบพร้อมของโรงเรียนในเครือ การจัดประชุม สัมมนาทางวิชาการร่วมกัน เป็นต้น ซึ่งก็จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการสร้างเครือข่าย หรือการอยู่เป็นกลุ่มจะทำให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

(1) จากการวิจัยพบว่าควรพัฒนาให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนาการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนควรร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา โดยการสำรวจความต้องการของชุมชน เพื่อจัดทำหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง

(2) สถาบันที่ผลิตและฝึกหัดครูควรปลูกฝังบัณฑิตให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

(3) ผู้บริหารต้องสนับสนุนในทุก ๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มที่

(4) ผู้บริหารต้องยึดหลักการกระจายอำนาจแต่ต้องวางเป้าหมายให้ชัดเจน ศึกษาข้อมูลเอง โดยต้องลงไปศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของครูเองอย่างจริงจัง

(5) ให้ผู้บริหารโรงเรียนควรยึดปณิธานเดิมหรือตระหนักถึงจุดมุ่งหมายแรกในการก่อตั้งโรงเรียน

(6) เนื่องจากโรงเรียนเอกชนมักประสบปัญหาที่ครูมีการเข้าออกบ่อยครั้ง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรมีแนวทางการพัฒนาโดยพยายามให้ครูเกิดความสบายใจให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นค่าตอบแทนที่เหมาะสม สวัสดิการต่างๆ การส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่สร้างผลงานดีเด่น หรือแม้กระทั่งการพูดคุยและเป็นกันเองกับครูผู้สอน

(7) ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน สถาบันที่มีหน้าที่ผลิตครู ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาการจัดการศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ของโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ทราบถึงตัวแปรที่ทำให้ผลการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

Prince of Songkla University
Pattani Campus